

ZNANOST S MASOVNOM PODRŠKOM

Mrežne tehnologije pomažu u uključivanju tisuća ljudi širom svijeta u proces stvaranja znanja. To obogaćuje institucionaliziranu znanost i nudi nove načine bavljenja društvom. Uključivanje dobrovoljaca u kreiranje znanja nije nova pojava, ali je dobila veliki zamah pojavom mrežnih tehnologija. Posljednjih godina pokrenuti su mnogi projekti koji omogućuju interakciju dobrovoljaca i znanstvenika, a taj oblik interakcije dobio je naziv znanost s masovnom podrškom (*crowd science*).

Moderna znanost s masovnom podrškom ponekad se opisuje kao metoda znanstvenog istraživanja kojom se znanstvenici služe u rješavanju složenih istraživačkih problema. Može se shvatiti i kao oblik komunikacije između dobrovoljaca i znanstvenika. U tom smislu znanost s masovnom podrškom nije ni samo metoda akademskog istraživanja za rješavanje sve složenijih problema, ni samo rad entuzijasta izvan akademske zajednice. Prema tome znanost s masovnom podrškom nadopunjuje rad znanstvenika, a nije njihova zamjena.

Uključivanje građana u znanstvena istraživanja (*citizen science*) općenito se shvaća kao znanstveno istraživanje u koje su aktivno uključeni amateri, tj. neprofesionalci. Masovna podrška (*crowdsourcing*) – koncept pružanja usluga, ideja ili sadržaja doprinosom velike skupine ljudi, uglavnom iz mrežne zajednice, dobila je na važnosti početkom ovog stoljeća. Uzevši u obzir te dvije sintagme znanost s masovnom podrškom karakteriziraju dvije značajke: sudjelovanje u znanstvenim projektima otvoreno je širokom krugu potencijalnih suradnika i međuproizvodi, kao što su podaci i algoritmi za rješavanje problema, otvoreno su dostupni. Može se, prema tome, reći da je znanost s masovnom podrškom specifičan oblik uključivanja građana u znanstvena istraživanja.

Ukratko, znanost s masovnom podrškom može biti učinkovit alat za znanstvenu komunikaciju i primjer dobre znanstvene prakse, ali i eufemizam za eksploataciju mnoštva.

Literatura

Scheliga, K., Friesike, S. (2018): Setting up crowd science projects, *Public Understanding of Science*, 27, 5, 515-534, <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0963662516678514>, (22. 7. 2018.).

Nedjeljko Frančula

BOLJE JE HRVATSKI

Bolje je hrvatski (bolje.hr) jedan je od desetak mrežnih resursa Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Na tim se stranicama nalaze prijedlozi hrvatskih zamjena za strane riječi i tuđice koje su neprilagođene ušle u uporabu u hrvatskome jeziku. Arhiva sadrži oko dvjesto takvih stranih riječi i tuđica, a u ovom sam prikazu izdvojio one koji su, po mojoj procjeni, i dio geodetsko-geoinformatičkog nazivlja:

- attachment > privitak
- bar chart > stupčani grafikon
- benchmark > osnovni pokazatelj, mjerilo usporedbe
- big data > veliki podatci
- browser > preglednik
- case study > analiza/studija slučaja
- cloud computing > oblačno računalstvo
- cost-benefit analiza > analiza troška i koristi